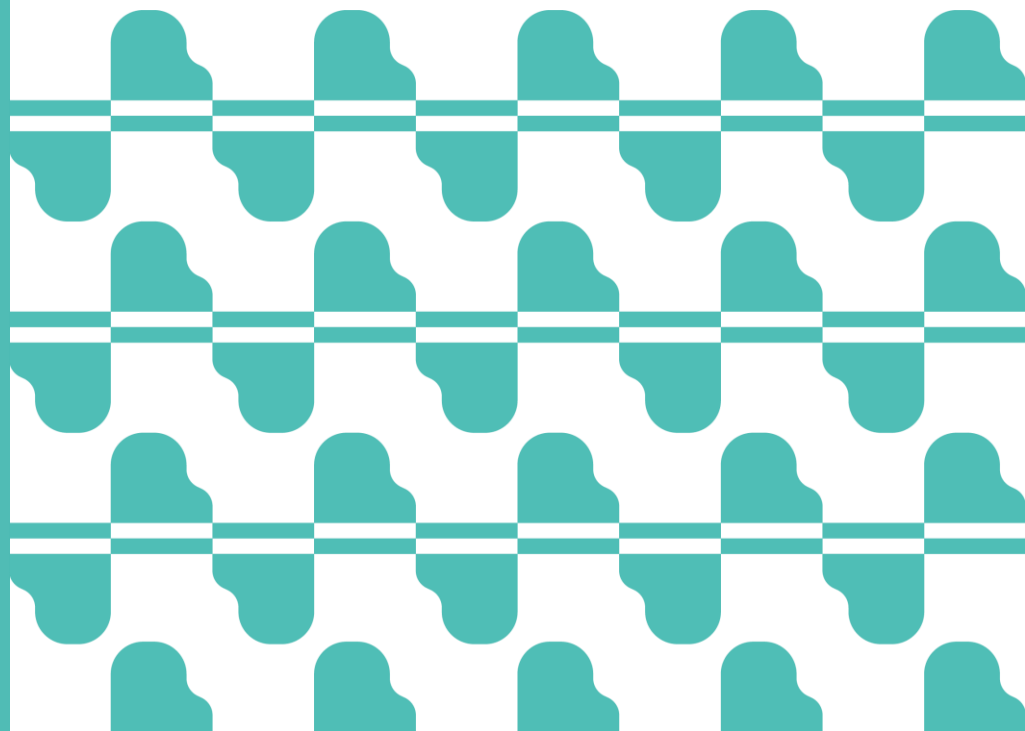

Järvenpään laaja hyvinvointikertomus 2021 – 2024

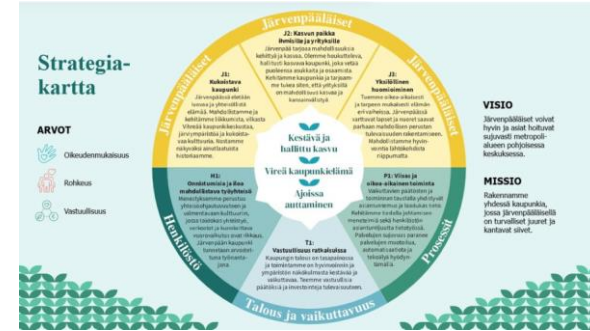
Hyvinvointilautakunta 11.12.2024

Järvenpää

Poikkihallinnollinen hyvinvointia ja turvallisuutta edistävä työ Järvenpäässä

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma toteuttaa kaupungin strategiaa

Kaikilla on mahdollisuus

- 1 Osallisuuteen** (Participation) - Osallisuus vähentää eriarvoisuutta, köyhyyttä, syrjäytymistä ja syrjintää.
- 2 Liikunnalliseen elämäntapaan** (Active lifestyle) - Liikunnallinen elämäntapa ylläpitää kokonaisvaltaista terveyttä ja toimintakykyä.
- 3 Turvalliseen arkiympäristöön** (Safe environment) - Turvallinen arkiympäristö vahvistaa elämäntilanteita.
- 4 Mielen hyvinvointiin** (Mental well-being) - Mielen hyvinvointi tuo paljon kokonaisvaltaista hyvinvointia.

- Tavoitteet** (Goals):
 - Osallisuus vahvistuu ja kuntalaiset tietävät vaikutusmahdollisuuksistaan.
 - Yhteisöllisyys ja eri ikäisten kohtaamiset lisääntyvät.
 - Kulttuurihyvinvointi lisääntyy.
 - Kuntalaisilla on mahdollisuus jatkuvaan oppimiseen.
 - Kuntalaisien työllisyys lisääntyy.
 - Digikykkyys kasvaa kaikissa ikäryhmissä.
- Tavoitteet** (Goals):
 - Kestävä liikuminen lisääntyy.
 - Liikkuva elämäntapa yleistyvät kaikissa ikäryhmissä, eli ns. ikäykkyys kasvaa kaikilla liikkumisen alueilla (harrastus- ja arkielämä, soveltava liikunta sekä kilpailiikunta).
- Tavoitteet** (Goals):
 - Väkivallan, lähisuhdeväkivallan, seksuaalisen häirinnän ja kiusaamisen kokemukset vähenevät.
 - Järvenpäälläisten tyytyväisyys asunolueeseensa pysyy korkeana.
 - Ikäntyneiden kaatumistapaturmat vähenevät.
 - Hyvinvoinnin ja turvallisuuden näkökulmat tulevat huomioituiksi rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteutuksessa.
 - Liikenneturvallisuus lisääntyy.
 - Lähiluontoa ja virkistysalueita on riittävästi ja ne ovat saavutettavia.
 - Kuntalaisilla on mahdollisuus monimuotoiseen asumiseen, työhön ja yrittäjyyteen.
 - Päihteiden haitat yksilölle ja ympäristölle vähenevät.
- Tavoitteet** (Goals):
 - Lasten ja nuorten mielenterveys vahvistuu.
 - Lasten ja nuorten ahdistuneisuus vähenee.
 - Työikäisten ja ikäntyneiden mielenterveys vahvistuu.
 - Elämäntilanteensa hyväksi kokevien järvenpäälläisten määrä pysyy korkeana.
 - Kuntalaisilla on mahdollisuus mielekkääseen tekemiseen, harrastamiseen ja oppimiseen.
 - Yksinäisyys vähenee kaikissa ikäryhmissä.

Hyvinvointikertomus laissa

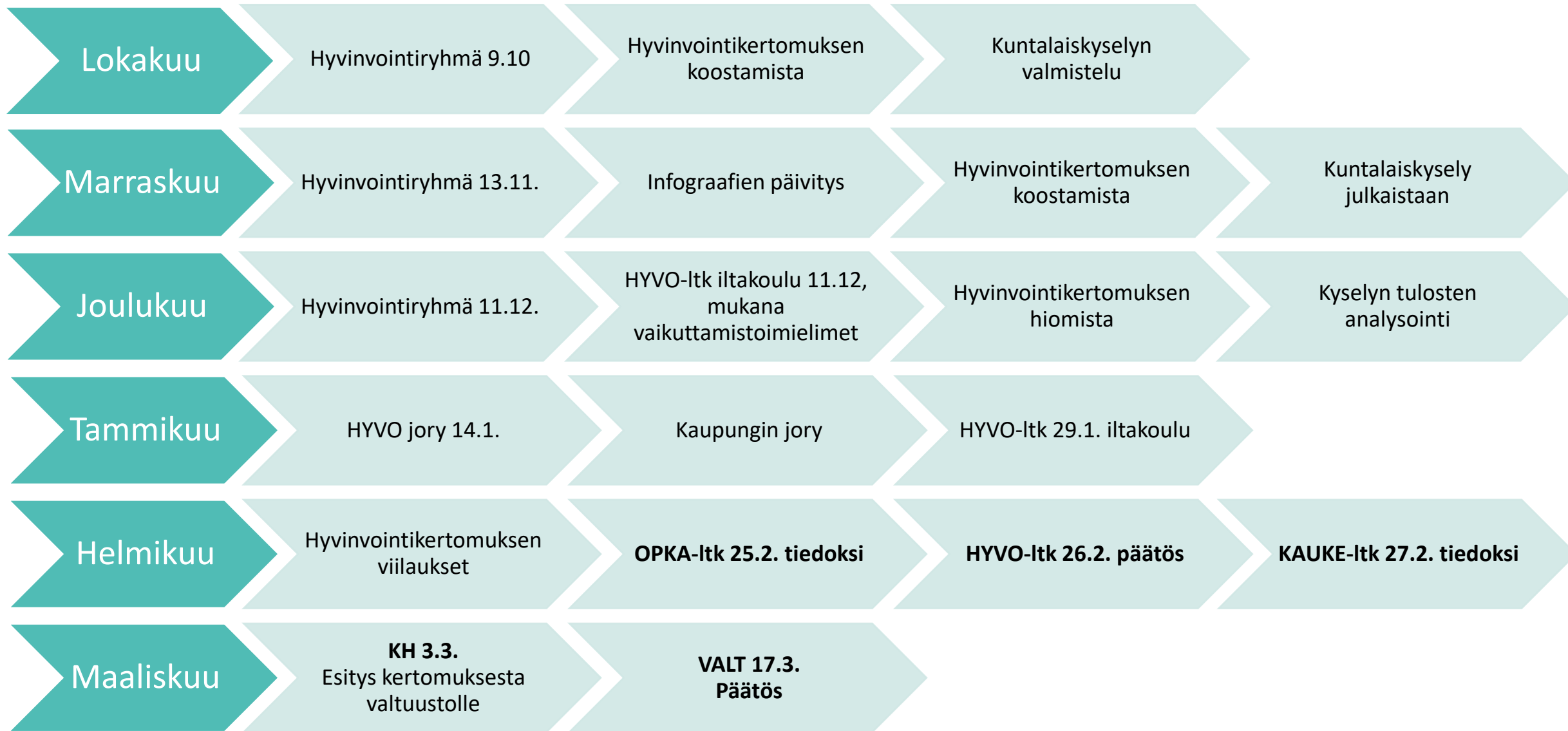
Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

6 §: Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa

Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210612>

Valmisteluaikataulu – laaja hyvinvointikertomus

Järvenpäälasten ja nuorten hyvinvointi 2023 lukuina

68 % nuorista on tyytyväisiä elämäänsä.

14,6 % nuorista kokee itsensä yksinäiseksi. 4-5-luokkalaisista yksinäisyyttä kokee 4 %.

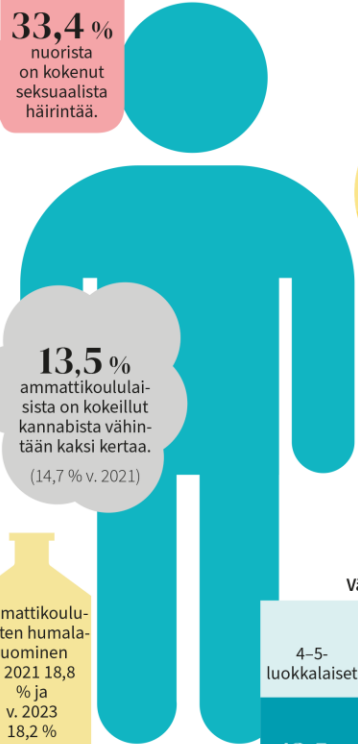

35,7 % 8-9-luokkalaisista tytöistä on kokenut kohtalaista tai vaikeaa ahdistuneisuutta.

Saman ikäisiä pojilla ahdistuneisuutta on 6,7 prosentilla.

33,4 % nuorista on kokenut seksuaalista häirintää.

13,5 % ammattikoululaisista on kokeillut kannabista vähintään kaksi kertaa. (14,7 % v. 2021)

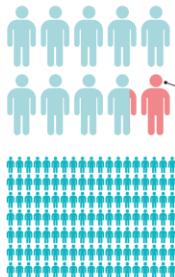
Yläkouluikäisten humalajuominen 8.-9. lk v. 2021 13,2 % ja v. 2023 12,0 %

Lukiolaisten humalajuominen v. 2021 16,1 % ja v. 2023 16,0 %

Ammattikoululaisten humalajuominen v. 2021 18,8 % ja v. 2023 18,2 %

Koulukiusaamista esiintyy eniten alakoulun neljännellä ja viidennellä luokalla ja vähiten lukiossa.

Vähintään viikoittain koulukiusaamista on kokenut 11,1 % 4-5-luokkalaisista, mutta vain 0,5 % lukiolaisista.

64 % pitää koulunkäynnistä.

Ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista koulunkäynnistä pitää 80,6 %, 8-9-luokkalaisista vain 45,2 %.

Yli 94 % harrastaa jotain vähintään kerran viikossa.

Lukiolaisista 15,6 % ja ammattikoululaisista 24,1 % on ylipainoisia.

Keskiuusimaalaisten aikuisten hyvinvointi 2022 lukuina

29,3 % käyttää kasviksia ja hedelmiä ravitsemussuosituksen mukaisesti

27 % ylittää lihavuuden raja-arvon.

51,6 % kokee olevansa onnellinen.

66,2 % kokee elämänsä erittäin tai hyvin turvalliseksi.

51,7 % kokee elämänsä laatuunsa hyväksi.

4,1 % kokee elämänsä turvatomaksi.

10,3 % kokee itsensä yksinäiseksi.

58,2 % liikkuu liian vähän verrattuna terveystieteiden suosituksiin.

30,5 % on alkoholin liikakäyttäjiä.

82,6 % on tyytyväisiä asuinalueensa olosuhteisiin.

36,5 % kokee terveytensä keskitasoisiksi tai sitä heikommaksi.

30,4 % ei usko jaksavansa työskennellä vanhuuseläkeikänsä saakka.

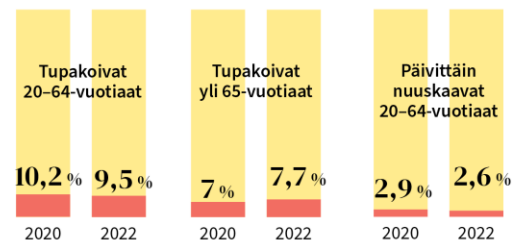
21,1 % on joutunut tinkimään ruoasta, lääkkeitä tai lääkärikäynneistä.

Psyykkisesti merkittävät kuormittuneet

7,5 % on kokenut fyysistä tai henkistä lähisuhteenväkivaltaa.

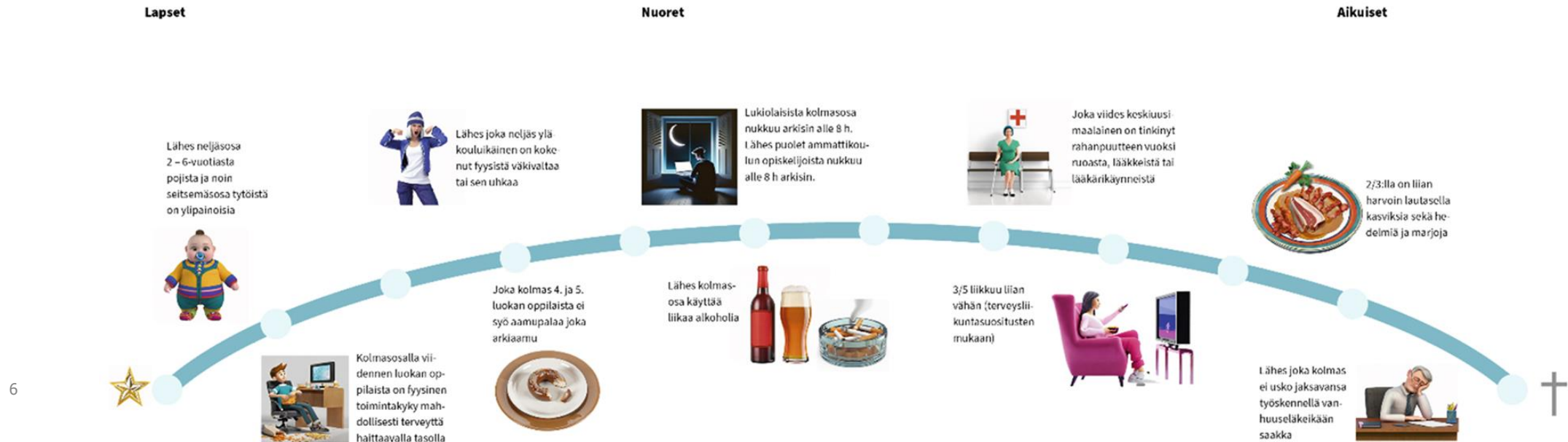
Pahoinvoinnin kaari

Pääosa väestöstä voi monella tapaa hyvin. Kolikolla on kuitenkin aina kaksi puolta ja hyvinvointimittareiden ohella on tärkeää tarkkailla myös pahoinvoinnin mittareita. Mikäli emme toimi eri elämäntilanteissa ilmenevien huolta herättävien asioiden suhteen ajoissa, on vaarana joutua pahoinvoinnin kaarelle.

Jotta pahoinvoinnin kaari ei voimistu pahoinvoinnin kierteksi, toimiin on ryhdyttävä ajoissa. Tämä edellyttää, että keskeiset pahoinvoinnin tekijät ja riskiryhmät tunnistetaan, tunnustetaan ja nostetaan rohkeasti keskusteluun.

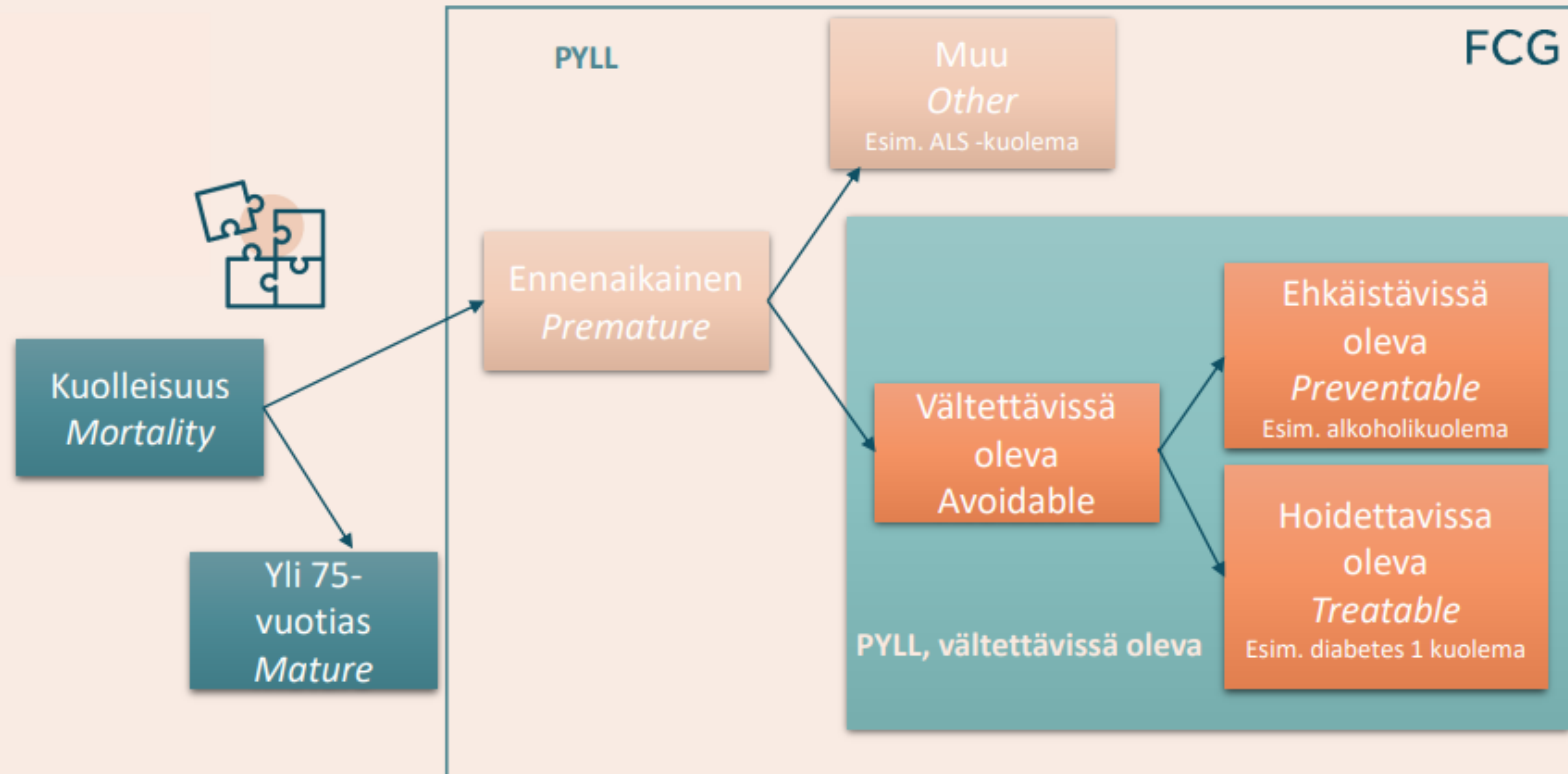
Kaupungin peruspalvelut ja niihin käytetyt resurssit liittyvät suurelta osin kuntalaisten hyvinvoinnin ylläpitämiseen ja edistämiseen. Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman tavoitteissa on kuitenkin haluttu korostaa pahoinvoinnin katkaisemista ja vähentämistä. Tämä on linjassa kaupungin strategian kanssa, joka korostaa ajoissa auttamista ja myönteisestä erityiskohtelua.

Hyvinvoinnin ja turvallisuuden perusta on kunnan peruspalveluissa, mutta sen edistäminen ei kuitenkaan ole yksin kaupungin intressi. Yhteistyöhön tarvitaan mukaan kaikki – kaupungin viranhaltijat ja luottamushenkilöt, muu julkinen sektori, yritykset, kolmas- ja neljässektori sekä ennen kaikkea jokainen kuntalainen oman hyvinvointinsa edistäjänä.

PYLL = Potential Years of Life Lost = ennenaikaisesti menetetyt elinvuodet

PYLL on tapa tarkastella kuolleisuutta niin, että huomioidaan minkä ikäisenä kuolema on tapahtunut ja lasketaan menetetyt elinvuodet suhteessa kypsään elämään. Usein tarkastelu rajataan vielä niihin kuolinsyihin, jotka olisi voitu välttää.

Vältettävissä olevat ennenaikaisesti menetetyt elinvuodet (ns. "turhat menetykset") ovat kansainvälisesti laajasti käytetty hyvinvoinnin ja terveyden mittari.

PYLL Keusote 2018-2022

3

Ennenaikaisesti menetetyt elinvuodet

1 elinvuosi
on aina
yhtä
arvokas

25-vuotias menehtyy
→ **50** ennenaikaisesti menetettyä
elinvuotta

70-vuotias menehtyy
→ **5** ennenaikaisesti menetettyä
elinvuotta

- Vältettävissä olevien kuolinsyydiagnoosien määrittelyssä on käytetty kansainvälistä *OECD/Eurostat lists of preventable and treatable causes of death* –ryhmittelyä
- Ennenaikaisuuden ikärajana on käytetty 75 vuotta
 - Kansainvälisesti käytetään ikärajausta 0-75 vuotta ja tätä käyttämällä mahdollistetaan kansainvälinen vertailu ja benchmarking
 - THL käyttää ennenaikaisen kuoleman ikärajana 80 vuotta ja tarkastelee useita kuolinsyitä rajauksella 25-80 vuotta. Tästä johtuen FCG:n ja THL:n luvuissa on eroavaisuuksia
- Menetykset ilmoitetaan PYLL-indeksin muodossa = menetetyt elinvuodet/ 100 000 asukasta/ vuosi
 - 5 vuoden tarkastelujaksot (uusin 2018-2022)
 - vertailu 10 ja 20 vuoden takaisin jaksoihin
 - standardoitu vakioväestöön (OECD:n väestö 2010)

Käytännön esimerkki

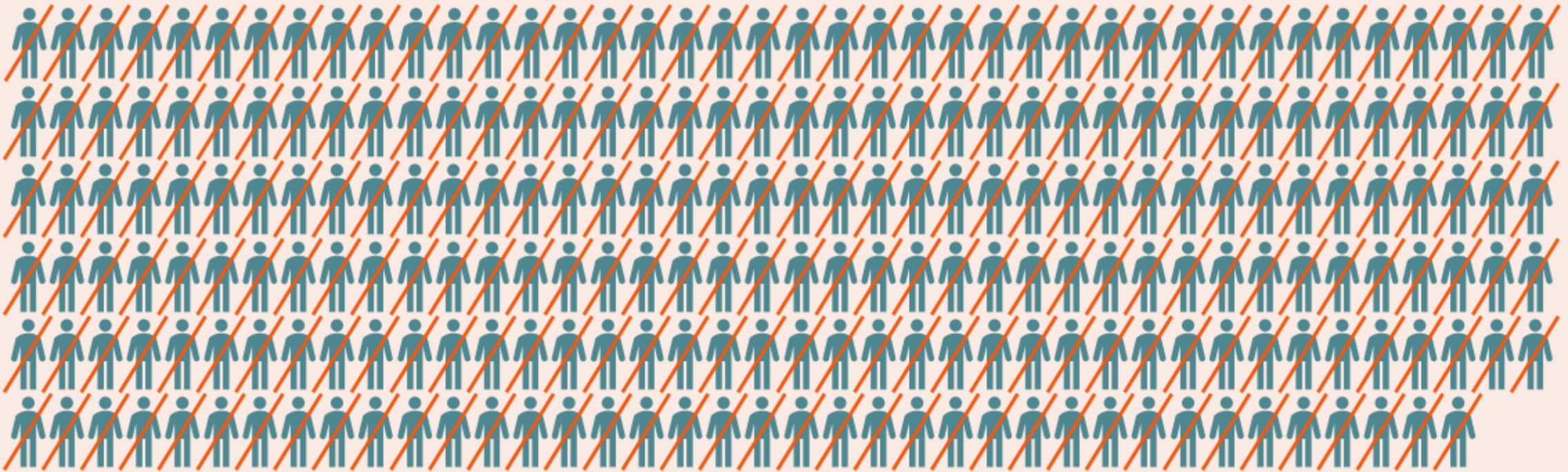
- Esimerkki:

Suomessa huumemenetysten PYLL-luku 321

= joka vuosi menetetään huumeisiin 321 elinvuotta / 100 000 asukasta

= joka vuosi menetetään huumeisiin 17 865 elinvuotta Suomessa

= tämä vastaa joka vuosi 238 kokonaista 75-v elämää, jotka jäävät kokonaan elämättä

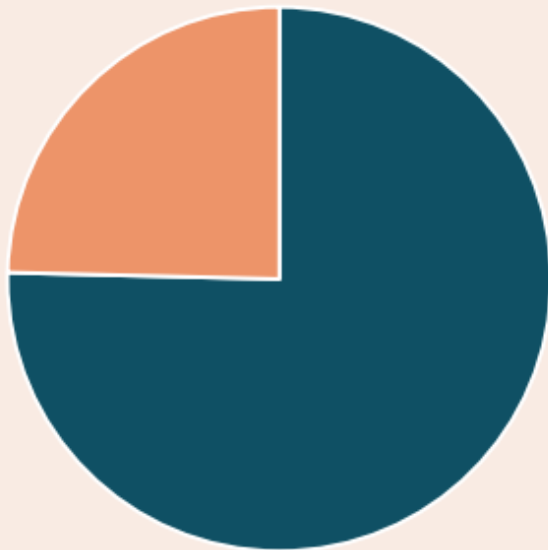
Suomen väkiluku loppuvuodesta 2022: 5 565 519

Menetyksiä tarkastellaan kuolinsyyluokituksen mukaan

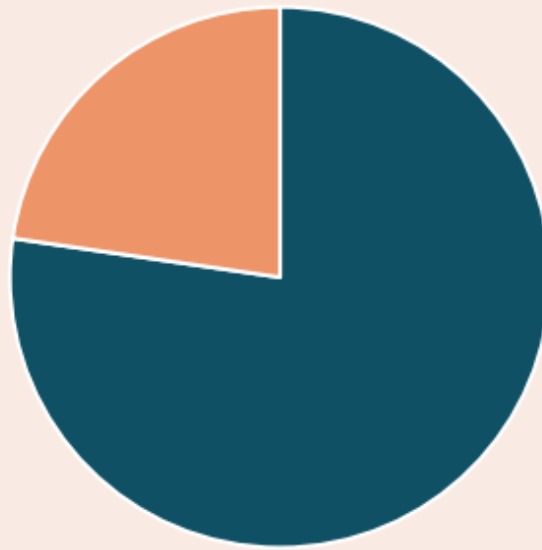

75 % Keusoten ennenaikaisesti menetetyistä elinvuosista 2018-2022 olisi ollut vältettävissä

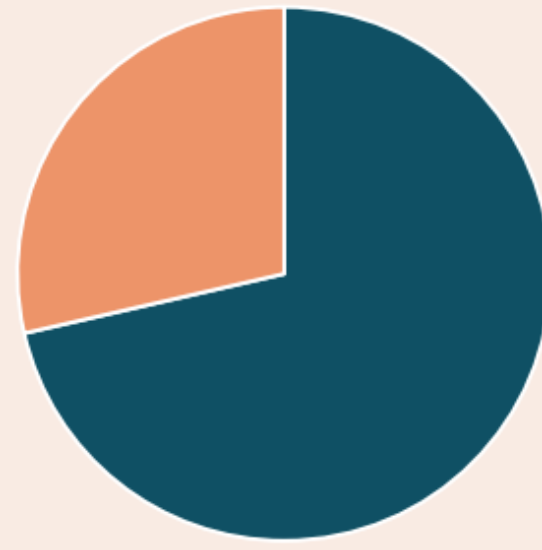
Molemmat sukupuolet

Miehet

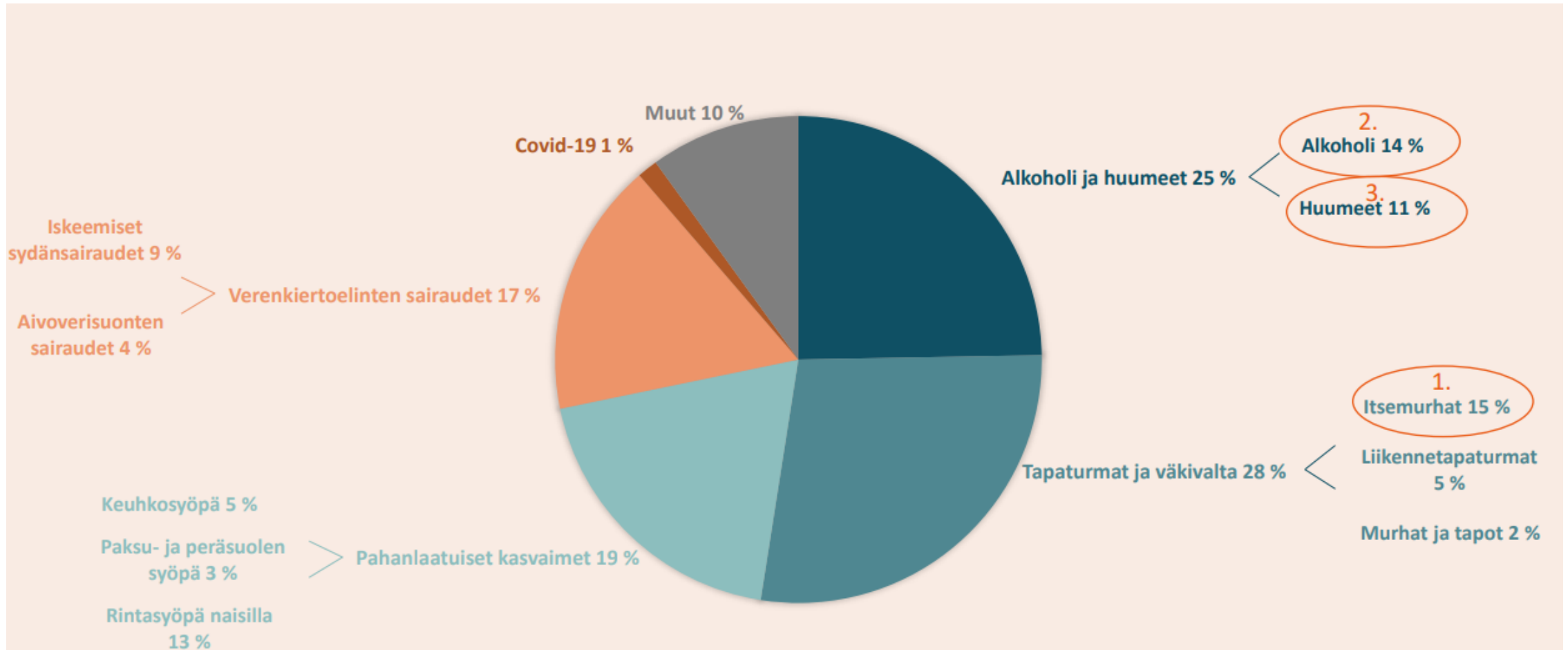
Naiset

■ Vältettävissä olevat ■ Ei-vältettävissä olevat

Vältettävissä oleva menetetty elinvuosi tarkoittaa, että kuolinsyyn diagnoosi olisi joko ehkäistävissä tai hoidettavissa

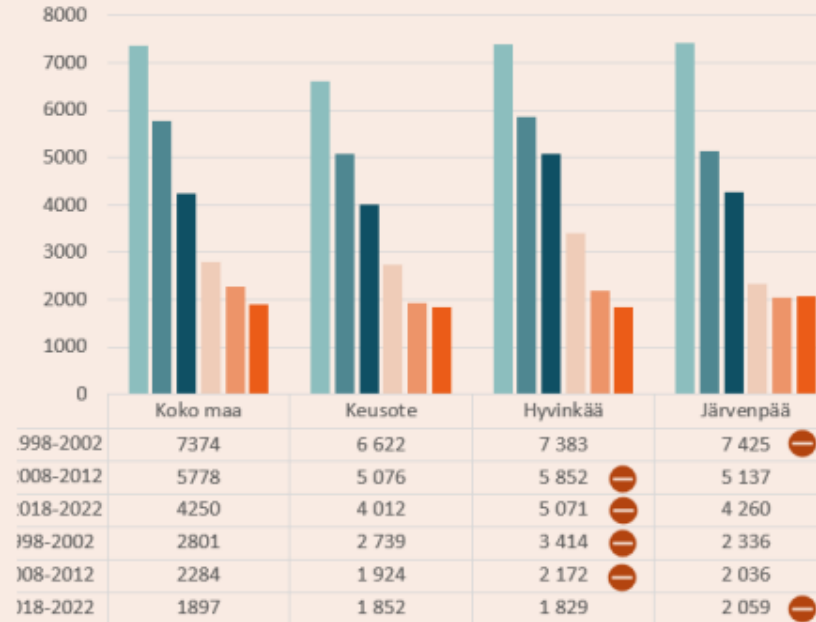
Vältettävissä olevien menetysten syyt, molemmat sukupuolet

PYLL Keusote 2018-2022

Tulkintaohjeita

Y-akseli (ja kaavion alla olevat luvut)
PYLL-indeksi
(menetetyt elinvuodet/100 000 asukasta/vuosi)

Kaavion vasemmassa laidassa aina ensin maan keskiarvo, sen jälkeen Keusote ja sitten kunnat aakkosjärjestyksessä

Pienistä kunnista Tilastokeskus ei toimita kaikkien alaluokkien lukuja, tällöin merkintä N/A

Sinivihreä väri miehet ja punainen naiset

Kolme eri ajanjaksoa:

- "nykytila" (2018-2022)
- 10 v sitten (2008-2012)
- 20 v sitten (1998-2002)

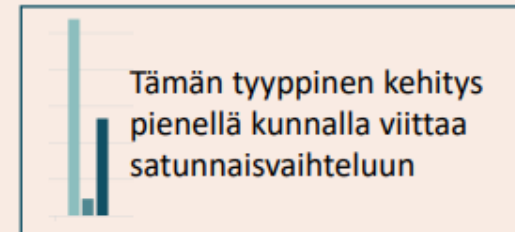
Mitä tummempi väri, sitä uudempi ajanjakso

Kuntavertailun pienimmät menetykset

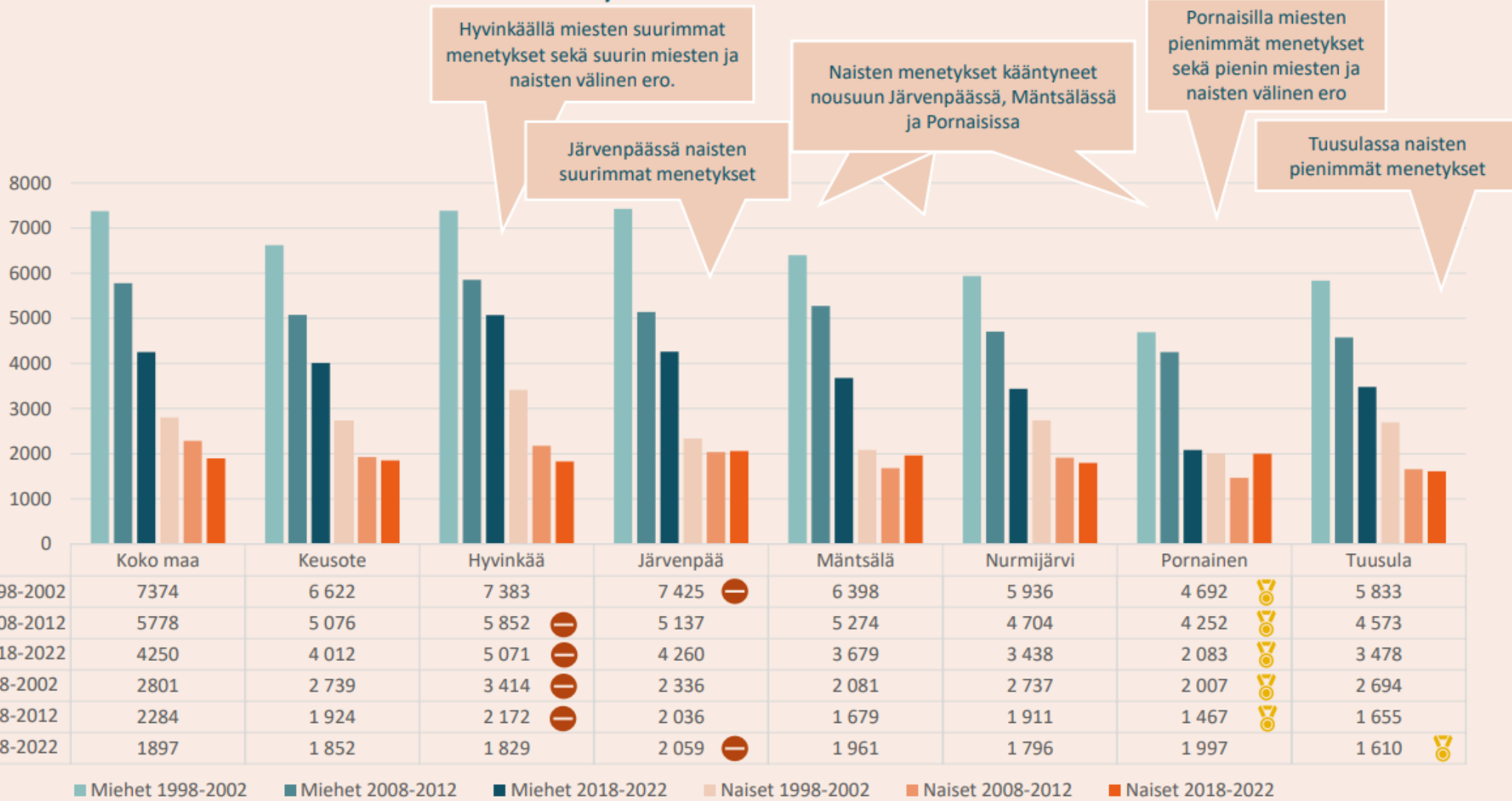

Kuntavertailun suurimmat menetykset

Kaikki vältettävissä olevat menetykset

FCG.

Alaluokka: Alkoholi

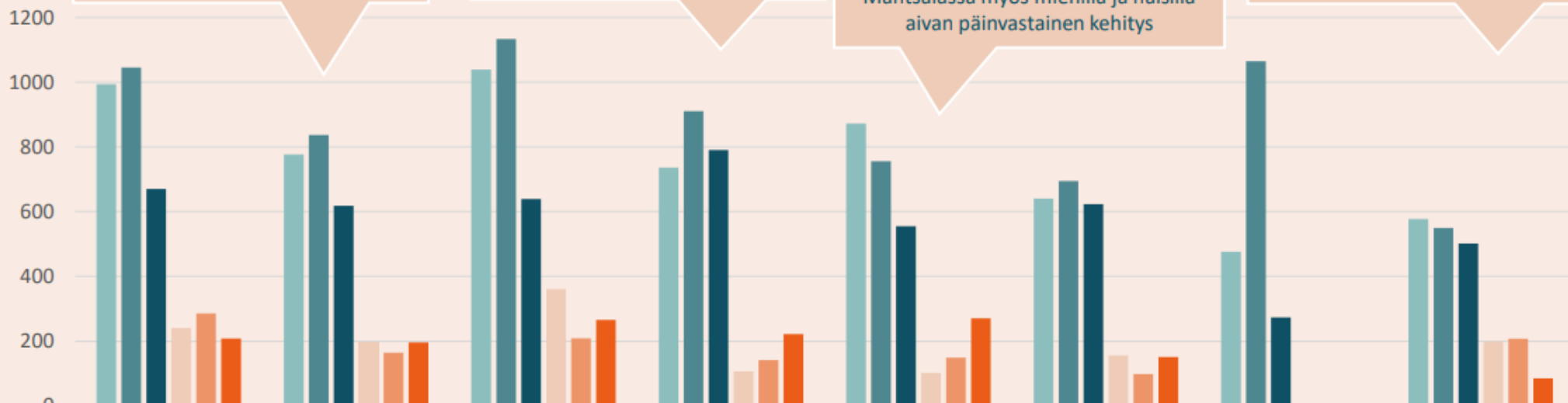
Alkoholimenetykset ovat kasvussa naisilla Hyvinkäällä, Järvenpäässä, Mäntsälässä ja Nurmijärvellä

Keusoten miesten alkoholimenetykset ovat maan keskitasoa pienemmät, naisilla maan keskitasoa

Järvenpään miehillä on alueen suurimmat alkoholimenetykset

Mäntsälän naisilla kehitys on mennyt alueen parhaasta alueen heikoimmaksi. Mäntsälässä myös miehillä ja naisilla aivan päinvastainen kehitys

Tuusulan naisilla matalat alkoholimenetykset

	Koko maa	Keusote	Hyvinkää	Järvenpää	Mäntsälä	Nurmijärvi	Pornainen	Tuusula
Miehet 1998-2002	994	777	1 039	736	872	640	476	578
Miehet 2008-2012	1045	837	1 133	910	756	695	1 064	550
Miehet 2018-2022	670	618	639	790	555	623	273	502
Naiset 1998-2002	241	196	361	107	102	156	N/A	199
Naiset 2008-2012	286	164	209	141	149	99	N/A	208
Naiset 2018-2022	208	197	266	222	270	151	N/A	85

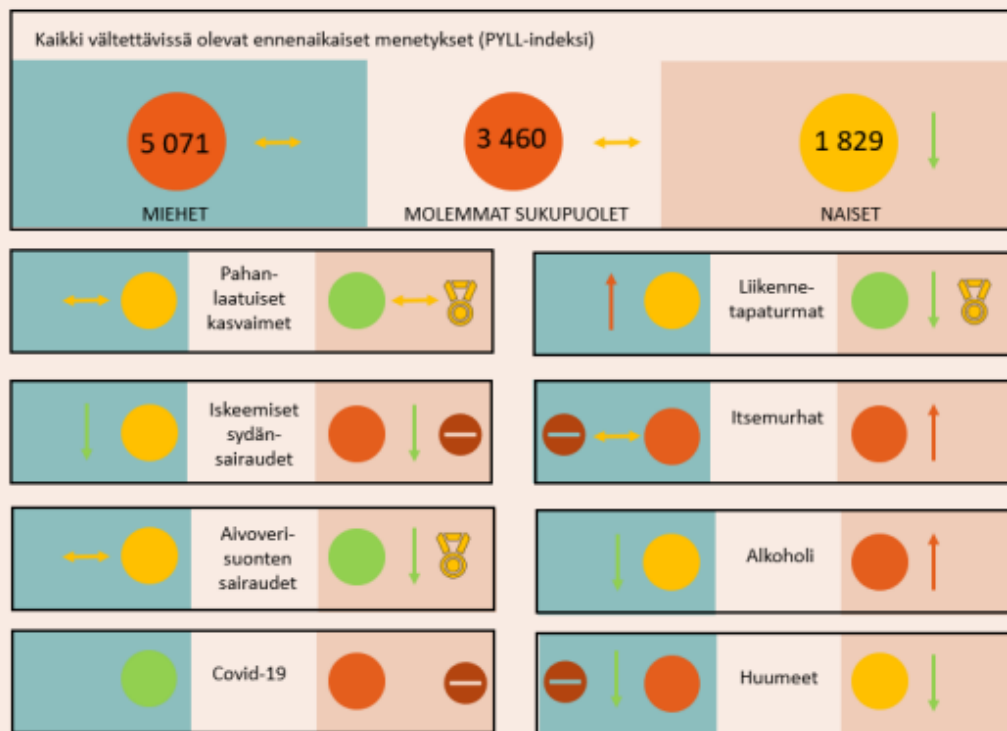
Miehet 1998-2002 Miehet 2008-2012 Miehet 2018-2022 Naiset 1998-2002 Naiset 2008-2012 Naiset 2018-2022

Alaluokka: Huumeet

Tulkintaohjeita: kuntayhteenvedot

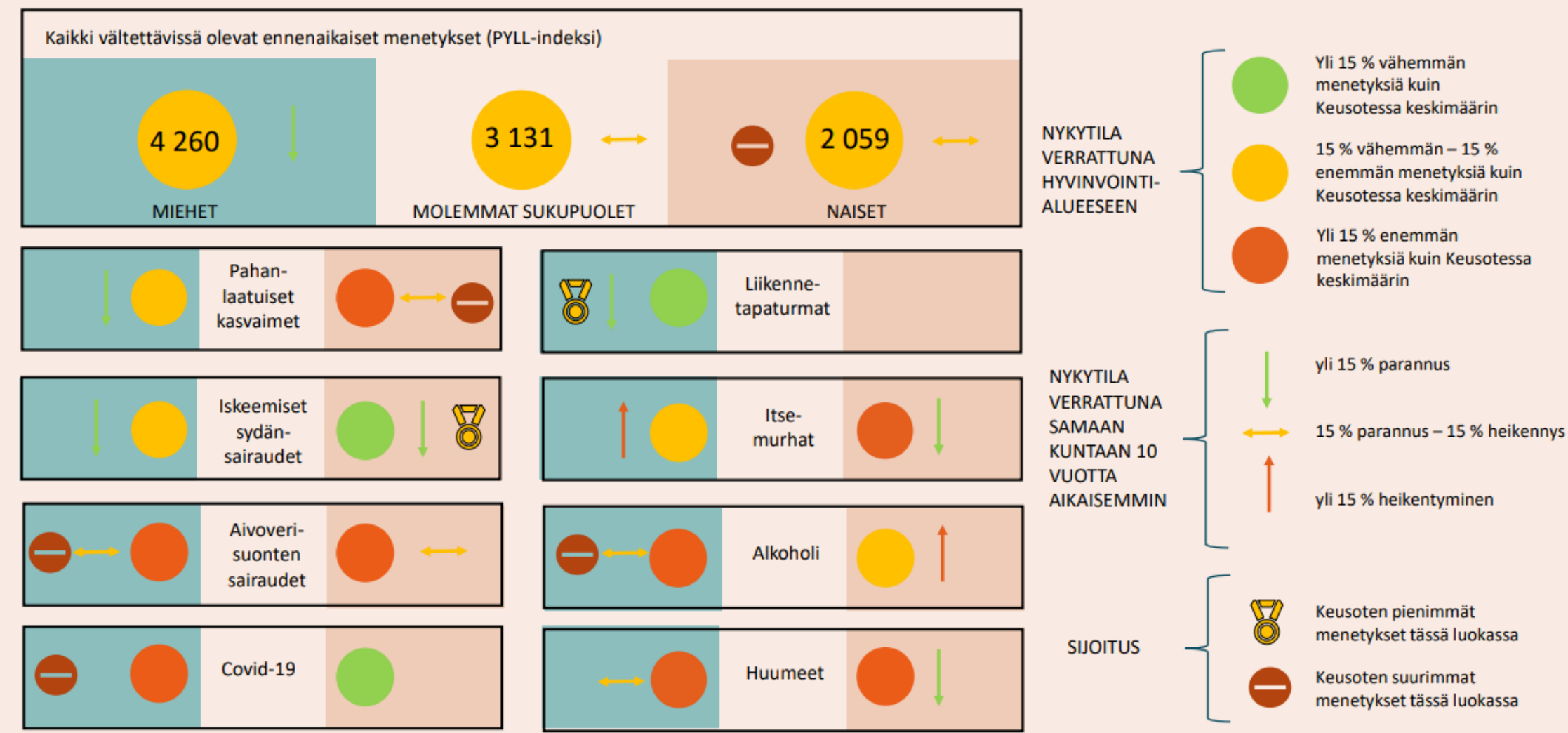
Miehet sinisellä pohjalla, naiset punaisella

Pallot näyttävät nykytilan verrattuna Keusoten keskiarvoon

Nuolet näyttävät kehityksen suhteessa 10 vuoden takaiseen

Mitä vihreämpi yleiskuva, sen parempi tilanne
 Mitä punaisempi yleiskuva, sen heikempi tilanne
 ”Tuplapunaiset” erityisen huolestuttavia

Hyvinvointikysely 2024

Miten Järvenpäässä voimme edistää hyvinvointiasi? Vastaa hyvinvointikyselyymme

Kerro meille, miten sinä voit ja miten me Järvenpään kaupungilla voimme osaltamme edistää hyvinvointiasi.

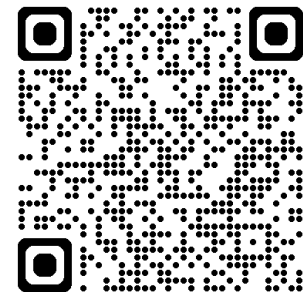
Järvenpään kaupunki kysyy hyvinvoinnista, arjen turvallisuudesta ja osallisuuden kokemuksista kaupunkilaisilta. Kyselyn tulokset raportoidaan keväällä 2025 valtuustolle annettavassa laajassa hyvinvointikertomuksessa. Tuloksia hyödynnetään kaupungin hyvinvointia edistävän toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Kysely on luottamuksellinen, eikä yksittäisiä vastauksia voi tunnistaa. Noudatamme Järvenpään kaupungin tietosuojakäytänteitä <https://www.jarvenpaa.fi/kaupunki-ja-paatoksenteke/asiointi/tietosuoja-jarvenpaan-kaupungilla>.

Vastaa hyvinvointikyselyymme alla olevan linkin tai qr-koodin kautta. Kysely on avoinna 1.12.2024 asti. Kyselyyn vastaaminen vie noin 15 minuuttia.

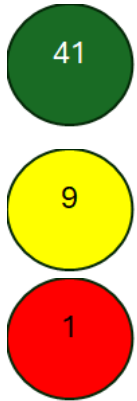
Linkki kyselyyn: <https://zef.fi/s/hrl2l8kl/>

Kiitos, että olet mukana!

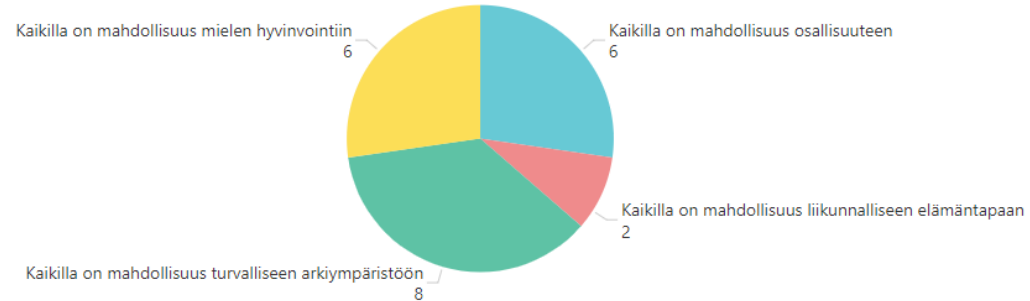

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelman toimenpiteiden toteutumaennuste 2024

[NHG Raportointi](#)

Hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämisen painopisteiden tavoitteiden jakautuminen

- Valitse kaikki
- HYVO
- KAUIKE
- KONPA
- OPKA

Toimenpiteet

To toteutunut / ennustetaan toteutuvan suunnitellusti vuoden aikana

To toteutuu osittain (esimerkiksi osa toimenpiteistä on siirtymässä tuleville vuosille)

Ei toteudu / toteutuu vain pieniltä osin (esimerkiksi tavoitetta ei saavuteta tai suuri osa toimenpiteistä on viivästynyt)

Toimenpiteen vuosi

2024

Palvelualue	Painopisteet	Tavoitteet	Toimenpiteet	Toimenpiteen toteutuminen
OPKA	Kaikilla on mahdollisuus osallisuuteen	Kulttuurihyvinvointi lisääntyy	Kulttuuripolku (KUPO) toimintaa jatketaan ja rikastutetaan lukemisen polulla (Lupo)	●
OPKA	Kaikilla on mahdollisuus osallisuuteen	Kulttuurihyvinvointi lisääntyy	Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kulttuuripolulle (sisältää lukemisen ja liikkumisen) luodaan perusta vuoden 2024 aikana	●
OPKA	Kaikilla on mahdollisuus osallisuuteen	Digikyvykyys kasvaa kaikissa ikäryhmissä	Tehdään Opetuksen ja kasvatuksen palvelualueen digiohjelma ja vakiinnutetaan sen mukainen toiminta	●
OPKA	Kaikilla on mahdollisuus mielen hyvinvointiin	Lasten ja nuorten mielenterveys vahvistuu	Mielen hyvinvoinnin olemassa olevan materiaalin koonti ja käyttöönoton ohjaaminen	●

Uusi hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma rakenteilla

Suunnitelma pähkinäkuoressa

Hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma koostuu yhdeksästä teemasta, jotka ovat

1. asuminen
2. kotoutuminen
3. kulttuuri
4. liikunta
5. osallisuus, yhdenvertaisuus & tasa-arvo
6. resurssiviisuus & luonnon monimuotoisuus
7. terveys
8. turvallisuus
9. työllisyys & elinikäinen oppiminen

Kutakin teemaa koskien on asetettu tavoitteita, joiden perustelut ja taustoitukset ovat luettavissa teemoja käsittelevistä luvuista. Yhteensä hyvinvointi- ja turvallisuussuunnitelma sisältää **xx tavoitetta**, jotka on koottu oheiseen taulukkoon. Tavoitteet toteutetaan jaksotetusti suunnitelman nelivuotiskauden aikana oheisen aikataulun mukaisesti.

Tavoite	2026	2027	2028	2029
#1 Lisää tilaa koteihin				
#2 Koti elämän eri vaiheisiin				
#3 Ehkäisemme alueellista segregatiota ja kehitämme ikääntyneiden asumisratkaisuja				
#4 Kotoudumme ja kansainvälistymme yhdessä				
#5 Elinvoimaa maahanmuuttajien työllisyydellä				
#6 Kulttuurilla hyvinvointihyötyjä				
#7 Uniikki kulttuuriperintö näkyväksi				
#8 Tapahtumallisuudella elävyyttä				
#9 Liikkumisesta elämäntapa				
#10 Liikuntapaikka löytyy läheltä				
#11 Pysähdymme huomioimaan syrjästävaarassa olevat				
#12 Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvovaikutukset näkyviin päätöksissä ja toiminnassa				
#13 Kohti pienempiä kasvihuonepäästöjä				
#14 Kiertotaloudella jätteettömäksi				
#15 Kulutuksen päästöt kestävälle tasolle				
#16 Edistämme monimuotoista luontoa				
#17 Ehkäisemme päihdehaittoja ja edistämme mielenterveyttä				
#18 Estetään lasten ja nuorten ajautuminen rikollisuuteen				
#19 Työvoima ja työpaikat kohtaavat				
#20 Lujitamme työ- ja oppimiskykyä				